

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen yliopisto

Hannastiina Ruismäki,
Anne Mustonen ja Vesa Korhonen

Callidustuutorointi

**CALLIDUS-
TUUTORI**

Callidustuutorointi

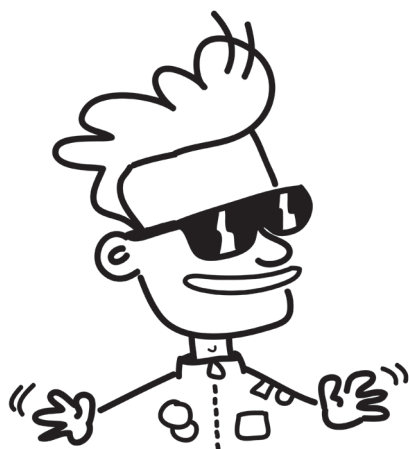
Hannastiina Ruismäki, Anne Mustonen & Vesa Korhonen

Koulutukseen ja uraan liittyvät kokemukset karttuvat opintojen edetessä. Näitä kokemuksia jakamalla voidaan nuorempien vuosikurssien opiskelijoita ohjata ja tukea heidän opintopolullaan. Tällaisen vertaistuen tarve on tunnistettu myös Tampereen ammattikorkeakoulussa, jossa tähtäimessä on kouluttaa jokaiselle opintoryhmälle oma callidus- eli kokemustuutori. Miten tämä tuutorointimalli toimii?

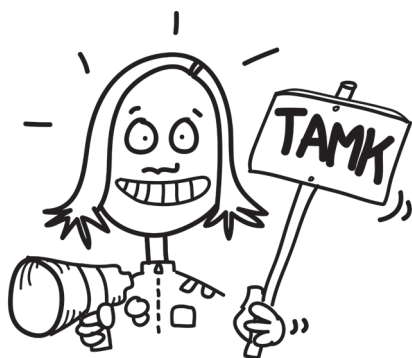
Callidustuutorointi tukee ohjauksen kokonaisuutta ja edesauttaa opiskelijatuutoroinnin jatkumista ensimmäisen opintovuoden jälkeen koko opintopolun ajan. Callidus- eli kokemustuutori on ylemmän vuosikurssin opiskelija, joka hyödyntää opintojensa aikana hankkimiaan kokemuksia samanlaisessa tilanteessa olevien tai siihen valmistautuvien opiskelijoiden kanssa. Haasteena ja tavoitteena on lisäksi, että myös opettajatuutorit saataisiin sitoutetuiksi mukaan toimintaan. Uusien toimintatapojen vakiinnuttaminen suuressa organisaatiossa vaatii kuitenkin runsaasti informaation levittämistä, kouluttamista ja aktivoivia työtapoja.

Callidustuutorointi osana opinto-ohjausta ja opiskelijatuutorointia

Opinto-ohjauksessa keskeisiä toimijoita ovat koulutusohjelmien opinto-ohjaajat, ryhmäkohtaiset opettajatuutorit ja opiskelijatuutorit. Opinto-ohjauksen hyviin käytäntöihin kuuluu ohjaussuunnitelman laatiminen, mihin myös nämä keskeiset toimijat osallistuvat. Ohjaussuunnitelman mukaan opinto-ohjauksen tulisi olla organisoitua, jotta opiskelija voi tunnistaa opinto-ohjauksen ydintoimijat. Opinto-ohjauksen tulisi olla myös laadukasta ja kaikkien saatavilla.

VERTAISTUUTORI

MARKKINOINTI- TUUTORI

Tampereen ammattikorkeakoulussa (TAMK) laaditun ohjaussuunnitelman lähtökohtien mukaan ohjaaminen ja tukeminen opintopolulla parantavat opiskelijan mahdollisuuksia sitoutua opintoihinsa, kokea onnistumisia sekä edetä opinnoissaan ja urallaan. TAMK:ssa opiskelijatuutorointi on kiinteä osa ohjausjärjestelmää ja opiskelijatuutoreita neljänlaisia: ensimmäistä vuosikurssia ja orientaatia ohjaavat vertaistuutorit, messuja oppilaitosvierailuihin osallistuvat markkinointituutorit, vaihto-opiskelijoita auttavat kansainvälisyystuutorit ja ylempien vuosikurssien opiskelijoita neuvovat callidus- eli kokemustuutorit.

KV-TUUTORI

Edellä mainituista uusien ja vähiten tunnettu opiskelijatuutoroinnin muoto on callidus- eli kokemustuutorointi. Sana callidus (lat.) merkitsee suomeksi kokenutta, taitavaa, kokemuksen kautta oppinutta tai asiantuntijaa (Kallinen 2011), ja jotta käsite tulisi tutummaksi, pyritään callidustuutoreiden sijaan puhumaan kokemustuutoreista. Kokemustuutori on ylempien vuosikurssien eli TAMK:ssa vähintään kolmannen vuosikurssin opiskelija. Kallisen (2011) määrittelyn mukaan kokemustuutori on vertaisohjaaja, joka hyödyntää opintojen aikana hankkimaansa kokemusta ja tietämystä samanlaisessa tilanteessa olevien tai siihen valmistautuvien opiskelijoi-

den kanssa. TAMK:n ohjaussuunnitelman mukaan kokemustuutoreiden tehtävänä on neuvoa ja tukea toisen, kolmannen ja neljännen vuosikurssin opiskelijoita sekä osallistua opettajatuutorin kanssa yhteisiin palavereihin ja tuutoriryhmätapaamisiin. Ohjaustarpeet muuttuvat opintojen edetessä, ja ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen vertaisohjauksen tarve on suurin erilaisissa valintatilanteissa sekä silloin, kun normaali opiskelu häiriintyy (Kallinen 2011).

Callidustuutoritoiminnan lähtökohtia ja käytänteitä

Keitä callidustuutorit ovat?

Callidustuutorit ovat opiskelijatuutoreita, jotka ovat jo aiemmin toimineet vertaistutoreina ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille ja jatkavat vertaistuen antamista myös ylemmillä vuosikursseilla. Näin toteutuu ajatus tutusta kanssakulkijasta, jonka puoleen on helppo kääntyä, jolta voi kysyä neuvoja ja jolle voi antaa palautetta. Callidustuutoroinnilla pyritäänkin takaamaan tuutoroinnin jatkuminen ja vertaistuki koko opintopolun ajan.

Callidustuutori on vertaistukihenkilö, joka jakaa opintojen aikana hankkimaansa kokemusta ja tietämystä muiden opiskelijoiden kanssa. Callidustuutorin tehtäviä ovat muun muassa ryhmätapaamiset, tiedon ja kokemusten jakaminen sekä motivointi. Menetelminä ovat osallistuminen koulutuksiin, toimiminen callidustuutorina oman koulutusohjelman opiskelijoille, callidusohjauksen antaminen sekä niin sanottu opintopiiritoiminta. Callidustuutoreita tarvitaan ensisijaisesti opintopolun solmukohdissa: harjoittelussa, opintojen suunnittelussa ja erityisesti suuntautumisen valinnassa sekä opinnäytetyössä.

Miten callidustoimintaa on toteutettu ja millaisia ongelmia siihen on liittynyt?

Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Tamko organisoi ja kouluttaa TAMK:n opiskelijatuutorit, myös callidustuutorit. Koulutukset käynnistettiin keväällä 2008, ja aluksi koulutettiin erikseen harjoittelun, suuntautumisen ja opinnäytetyön callidus- eli kokemustuutorit. Huomat- tiin kuitenkin, että näin vertaisohjausta rajaamalla ei päästä toivottuun tu- lokseen eikä koulutukseen halukkaita löydetty riittävästi.

Seuraavaksi pyrittiin korostamaan calliduksen opiskelusta saamien ko- kemusten jakamista alempien vuosikurssien opiskelijoille yleisellä tasolla, mutta toiminta ei tästäkään huolimatta lähtenyt aktiivisesti käyntiin. Suu- rimmaksi haasteeksi nousi toiminnasta tiedottaminen sekä opiskelijoille että varsinkin opettajatuutoreille. Callidustuutoreille ei olekaan ollut riit- tävästi tehtäviä, eikä callidustuutoritoimintaa tunneta TAMK:n ohjaushen- kilöstön osalta vielä tarpeeksi.

TAMK:n opinto-ohjausta koskevissa kyselyissä eivät toisen ja kolman- nen vuosikurssin opiskelijat vaikuttaneet juurikaan arvostavan opiskelijo- den pitämiä tuutoritapaamisia ja vain noin 20 prosenttia vastanneista piti niitä tärkeinä (ks. Mustonen 2009). Toisaalta Suomen ammattikorkeakou- luopiskelijakuntien liiton (SAMOK) ohjausta koskeneesta selvityksestä käy ilmi, että vertaisohjausta arvostetaan ja pidetään tärkeänä (SAMOK 2008). Siksi kangertelevasta alusta huolimatta haluttiin pitää kiinni ajatuksesta, että vertaisohjausta laajennetaan opiskelijan koko opintopolun kattavaksi. Pidettiin tärkeänä, että ohjausta ja neuvoja saisi koulutetulta vertaiselta.

Callidustuutoritoiminnan kehittäminen

Callidustuutoroinnin kokemuksista huomattiin, että tämän tuutorointi- muodon kehittämiseksi ja käyntiinlähdön tehostamiseksi tarvitaan toimin- tamalli, joka mahdollistaa callidustuutoroinnin käynnistämisen ja infor- maation levittämisen koko organisaation laajuisesti. Toimintamallin tulisi tehostaa ja lisätä niin opiskelijoille kuin opettajatuutoreillekin tarjottavaa informaatiota callidustuutoroinnista sekä vakiinnuttaa kokemustuutorikä- sitettä organisaatiossa.

Toimintamalli voi koostua informaation levittämisen, koulutuksen ja aktivoivien työtapojen yhdistelmästä. Campus Conexus -hankkeen myötä

järjestettiin TAMK:ssa keväällä 2011 callidustuutorikoulutus, johon kuului iltakoulutus sekä kaksipäiväinen intensiivikoulutus Voionmaan opistolla. Koulutuksella pyrittiin motivoimaan ja sitouttamaan opiskelija- ja opettajatuutoreita toimimaan paremmin yhdessä. Koulutus käynnistyi callidustuutoroinnin perusteista ja jatkui työpajoissa, joissa teemoina olivat opintopolku, lukuvuoden ryhmätapaamiset, solmukohdat opintopolulla, välineet callidustuutorointiin, opettaja- ja opiskelijatuutoreiden työnjako ja yhteistyön lujittaminen, motivointi sekä toiminnan ideointi. Koulutuksessa oli myös esiintymistaitokoulutusta sekä yhteistyössä OTE¹-hankkeen kanssa toteutettu luento oppimistaitokansion käyttöönotosta TAMK:ssa.

1) OTE-hanke on kymmenen korkeakoulun tekniikan alan opintojen tukemisen ja opetusjärjestelyjen kehittämishanke.

Lukuvuoden alussa syksyllä 2011 järjestettiin callidustuutoroinnin syysstartti, jonne kutsuttiin sekä callidustuutorit että opettajatuutorit. Tilaisuudessa käytiin läpi toimintamalleja ja toiminnan aktivoimiseksi päätettiin yhteisesti, että jokainen callidustuutori kirjoittaa oman koulutusohjelmansa opettajatuutoreille sähköpostin, jossa esittelee callidustoimintaa ja sitä, millaisista opintoihin liittyvistä asioista olisi kiinnostunut kertomaan toisen vuosikurssin opiskelijoille.

Callidus- eli kokemustuutorointia kehitetään koko ajan siitä kerätyn palautteen perusteella lähitavoitteena saada usein ohjauskatveeseen jäävä toinen opiskeluvuosi laadukkaan ohjauksen piiriin myös opiskelijatuutoroinnin osalta. Toimintamallin avulla voidaan aktivoida callidustuutorointitoiminnan käyntiinlähtöä ja lisätä sekä opiskelijoiden että opettajatuutorien tietoisuutta toiminnasta. Jatkossa ensisijaisena tavoitteena on, että jokaisella koulutusohjelmalla olisi oma kokemustuutori. Lisäksi tavoitteena on saada ainakin puolet vuosittain koulutettavista noin 200 vertaistuutorista mukaan callidustoimintaan, jolloin jokaisella ryhmällä olisi oma kokemustuutori.

Lähteet

- Kallinen, R. 2011. Callidustuutoroinnin perusteita. Koulutusmateriaali TAMK:n callidustuutorikoulutuksessa 25.-26.3.2011.
- Mustonen, A. (toim.). 2009. Opintojen ohjausta ja tukitoimia koskeva kysely TAMK:n toisen ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoille keväällä 2009. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B, Raportteja 1456-002X;32. <http://www.tamk.fi/kirjasto>.
- OTE – Opintojen tukeminen ja opetuksen kehittäminen opintopolun eri vaiheissa. Valtakunnallinen ESR-hanke 2008–2011. Aalto University Professional Development. <http://www.otetekniikka.fi>.
- SAMOK ry, Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto. 2008. Ohjaus ammattikorkeakouluissa -kysely 2008. Tampereen ammattikorkeakoulua ja Pirkanmaan ammattikorkeakoulua koskeneet kyselyvastaukset saatu erikseen vuonna 2010.

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

<http://www.campusconexus.fi/>